

7-8
broj

Poštarina plaćena u pošti 10430 Samobor | TISKANICA

HRVATSKA PRAVNA REVIIJA

SRPANJ-OLOVUZ 2011. | godina XI | broj 07-08

NAJAVLJUJEMO

AKTUALNA PITANJA
KAZNENOG
ZAKONODAVSTVA

29. i 30. rujna 2011.
Grand Hotel Adriatic
Opatija

PRIPREME KANDIDATA
ZA POLAGANJE
JAVNOOVRŠITELJSKOG
ISPITA

2. i 3. rujna 2011.
Inženjerski biro d.d.,
Heinzelova 4a, Zagreb
Informacije na www.ingbiro.hr

ISSN 1332-8670

 inženjerski**biro**
Heinzelova 4a | p.p. 314 | 10000 Zagreb

Danijela Vrbljanac, dipl. iur.*

Stručni članak UDK 341.645.2:366.56

Presude Europskog suda vezane uz pravo zaštite potrošača

U članku se prikazuju dvije presude Europskog suda vezane uz Direktivu Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima i Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća 1999/44/EZ o određenim aspektima prodaje potrošačkih roba i s njima povezanih jamstava za ispravnost prodane stvari. Presude su značajne, ne samo zbog važnosti odluka donesenih povodom prethodnog pitanja nego i zbog rastućeg interesa za ovu granu prava u Republici Hrvatskoj uslijed skorašnjeg punopravnog članstva u Europskoj uniji. Također treba spomenuti činjenicu da tumačenje odredaba spomenutih direktiva, izneseno u presudama Europskog suda obvezuje hrvatski sud kada on primjenjuje navedene odredbe.

Ključne riječi: Direktiva Vijeća 93/13/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 1999/44/EZ, presude Europskog suda C-404/06 i C-240/98 do C-244/98.

1. UVOD

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima i Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 1999/44/EZ o određenim aspektima prodaje potrošačkih roba i s njima povezanih jamstava za ispravnost prodane stvari (garancije), ulaze u najbitnije sekundarne izvore europskog prava vezane uz zaštitu potrošača. Obvezu usklađivanja s ovim dijelom pravne stečevine Republika Hrvatska je ispunila na način da je Direktivu 93/13/EEZ unijela u Zakon o zaštiti potrošača (Nar. nov., br. 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 133/09), dok je Direktiva 1999/44/EZ preuzeta odredbama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05, 41/08).

* Danijela Vrbljanac, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci.

U nastavku se prikazuju dvije presude Europskog suda vezane upravo uz navedene direktive. Presude su značajne, ne samo zbog važnosti odluka donešenih povodom prethodnog pitanja nego i zbog rastućeg interesa za ovu granu prava u Republici Hrvatskoj uslijed skorašnjeg punopravnog članstva u Europskoj uniji. Također treba spomenuti činjenicu da tumačenje odredaba spomenutih direktiva, izneseno u presudama Europskog suda obvezuje hrvatski sud kada on primjenjuje navedene odredbe. Slijedom navedenoga, smatramo da bi sažeti prikaz uz korištenje terminologije koja je usklađena s onom hrvatskog zakonodavstva mogli biti od značaja hrvatskoj znanstvenoj i stručnoj javnosti.

2. PRESUDE EUROPSKOG SUDA

1. Presuda od 17. travnja 2008. u predmetu C-404/06, *Quelle AG vs. Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände*

Zaštita potrošača - Direktiva 1999/44/EZ - prodaja potrošačke robe i s njima povezanih jamstava za ispravnost prodane stvari (garancije) - pravo prodavatelja zahtijevati naknadu za uporabu stvari u slučaju kada je stvar, koja nije sukladna ugovoru, zamijenjena - pravo na uporabu stvari koja nije sukladna ugovoru bez obveze plaćanja naknade

Činjenično stanje

Quelle, društvo koje se bavi kataloškom prodajom, prodalo je i u kolovozu 2002. dostavilo štednjak za privatnu uporabu gđi Brüning. Početkom 2004. godine gđa. Brüning je utvrdila da uređaj nije sukladan ugovoru koji je sklopila, a budući da popravak nije bio moguć, vratila je uređaj prodavatelju koji ga je zamijenio za novi štednjak. Društvo Quelle je zahtijevalo od gđe Brüning isplatu iznosa od 69.97 EUR kao naknadu za uporabu prvotno poslanog uređaja.

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände (Bundesverband), njemačka udruga za zaštitu potrošača, djelujući u ime gđe Brüning, podigla je tužbu kojom se zahtijevao povrat isplate navedenog iznosa te se tražila zabrana da Quelle, u slučajevima kada se stvar koja nije sukladna ugovoru o prodaji zamjenjuje za stvar bez nedostatka, traži isplatu naknade za uporabu te stvari. Prvostupanjski sud je donio presudu kojom je naložio Quelle povrat iznosa isplaćenog od strane gđe Brüning, ali je odbio drugi dio tužbenog zahtjeva. Žalbe obiju strana bile su odbijene pred Njemačkim saveznim sudom.

Navedeni sud je istaknuo da prema st. 4. § 439. te st. 1. i st. 2. t. 1. § 346. BGB-a prodavatelj, u slučaju kada

se stvar koja nije sukladna ugovoru zamjenjuje, ima pravo na naknadu zbog uporabe te stvari do trenutka zamjene. Sud je također izrazio sumnju glede ispravnosti takve zakonske regulacije koja nameće financijski teret potrošaču. Napomenuo je da se u ovom slučaju ne može poslužiti interpretacijom koja bi ispravila taj dio nacionalnog zakonodavstva, jer bi interpretacija koja bi oduzela prodavatelju pravo na isplatu naknade bila suprotna relevantnim odredbama BGB-a, što je zabranjeno § 20. st. 3. Grundgesetza (njemački Ustav) prema kojem je sudska vlast prilikom odlučivanja vezana zakonom.

Razmatrajući jesu li odredbe BGB-a u skladu sa zakonodavstvom Zajednice, Njemački savezni sud je odlučio zastati s postupkom i obratiti se Europskom sudu sa sljedećim **prethodnim pitanjem**:

"Trebaju li čl. 3 st. 2. Direktive, zajedno s prvim podstavkom st. 3 čl. 3. i st. 3. čl. 4. ili treći podstavak st. 3. čl. 4. Direktive tumačiti na način da isključuje nacionalno zakonodavstvo koje propisuje da, ako je stvar koja nije bila sukladna ugovoru zamijenjena za stvar bez nedostatka, prodavatelj ima pravo zahtijevati isplatu naknade od potrošača zbog uporabe prvotno predane stvari?"

Dopuštenost prethodnog pitanja

Društvo *Quelle* je prigovorilo dopuštenosti prethodnog pitanja, objašnjavajući da je njemački sud utvrdio da odredbe nacionalnog prava kojima je Direktiva implementirana ne daju prostora drugačijoj interpretaciji, a njemačko ustavno pravo onemogućava interpretaciju *contra legem*. *Quelle*, dakle, ističe da, u slučaju drukčijeg objašnjenja čl. 3. Direktive od strane Europskog suda, nacionalni sud ne bi mogao uzeti u obzir stav Europskog suda.

Europski sud je istaknuo da se postupci prema čl. 234. UEZ temelje na odvojenosti funkcija nacionalnog suda i Europskog suda te da je na nacionalnom sudu da procijeni činjenično stanje u pojedinom predmetu i donese odluku o potrebi upućivanja prethodnog pitanja kako bi pravilno presudio. U slučajevima kada se upućeno prethodno pitanje tiče interpretacije prava Zajednice, Europski sud je obavezan donijeti presudu (vidi predmete C-419/04 *Conseil général de la Vienne* [2006] ECR I-5645, p. 19 i C-119/05 *Lucchini* [2007] ECR I-0000, p. 43). Europski sud može odbiti donošenje presude o prethodnom pitanju ako je očito da interpretacija prava Zajednice koja se traži nije povezana s činjeničnim stanjem u glavnom postupku, zatim ako je problem hipotetske prirode ili ako Europski sud nema činjenične ili pravne podloge potrebne da bi pružio koristan odgovor na upućeno pitanje (vidi predmet *Conseil général de la Vienne*, p. 20 i *Lucchini*, p. 44).

Europski sud je zaključio da u konkretnom slučaju treba odlučiti o prethodnom pitanju te dodao da eventualna nemogućnost da nacionalni sud tumači odredbe nacionalnog prava u svjetlu odgovora na prethodno pitanje ne utječe na njegovu obvezu da odgovori na pitanje.

Iz obrazloženja presude

Prema Bundesverbandu, španjolskoj i austrijskoj vladi te Komisiji Europskih zajednica, čl. 3 st. 3. Direktive daje potrošaču pravo ne samo na besplatan popravak stva-

ri koja nije sukladna ugovoru, već i besplatnu zamjenu stvari koja nije sukladna ugovoru. Element besplatnosti je prisutan u svim situacijama koje pokriva ta odredba te se treba primjenjivati u potpunosti kako bi se potrošača štitilo od rizika snošenja financijskog tereta koji bi ga mogao obeshrabriti u ostvarivanju njegovih prava.

Njemačka je vlada istaknula da Direktiva ne daje jasan odgovor na pitanje može li prodavatelj tražiti naknadu za uporabu stvari u slučaju zamjene stvari koja nije sukladna ugovoru. Preambula Direktive postavlja načelo prema kojem su države članice slobodne regulirati situaciju u kojoj se od potrošača traži isplata naknade za upotrebu stvari.

Europski sud je istaknuo kako treba imati na umu da je prema st. 1. čl. 3. Direktive prodavatelj odgovoran za činjenicu da stvar nije bila sukladna ugovoru u trenutku prijelaza rizika na kupca. St. 2. čl. 3. Direktive navodi prava potrošača u slučaju kada stvar nije sukladna ugovoru. Kao prvo, potrošač može tražiti da stvar bude dovedena u ono stanje koje je u skladu s ugovorom, a ako to nije moguće, može podredno tražiti sniženje cijene ili raskid ugovora. Što se tiče dovođenja stvari u stanje koje je u skladu s ugovorom, st. 3. čl. 3. Direktive navodi da potrošač može tražiti uklanjanje nedostatka (popravak) ili zamjenu stvari osim ako je taj oblik urednog ispunjenja nemoguć ili neodgovarajući.

Izraz "besplatno" je definiran st. 4. čl. 3. Direktive i odnosi se na "troškove potrebne da bi se stvar dovela u stanje koje je u skladu s ugovorom, osobito poštarinu, troškove rada i materijal." Upotreba riječi "osobito" ukazuje na činjenicu da je popis navedenih troškova primjeričan. Element besplatnosti odražava namjeru zakonodavstva Zajednice da osnaži položaj potrošača te iz navedenog slijedi da je aspekt "besplatnosti", vezan uz prodavateljevu obvezu dovođenja stvari u stanje koje je u skladu s ugovorom, bitan element zaštite pružene potrošačima Direktivom.

Europski sud ističe da je takva interpretacija o besplatnosti obveze prodavatelja opravdana i trećim podstavkom st. 3. čl. 3. Direktive prema kojem popravak ili zamjena stvari treba biti izvršena u razumnom roku, ali i bez značajnijih neugodnosti za potrošača. Takav način zaštite potrošača je u skladu i sa st. 2. čl. 8. Direktive prema kojem je propisani standard zaštite minimalan i države članice ne smiju usvajati rješenja koja pružaju zaštitu ispod propisane, ali mogu predvidjeti rješenja koja u višem stupnju štite prava potrošača.

Što se tiče recitala 15 preambule Direktive u kojem je navedeno da treba uzeti u obzir uporabu stvari koja nije sukladna ugovoru od strane potrošača, Europski sud je napomenuo da prvi dio recitala spominje povrat isplate, dok drugi dio govori o mogućnosti detaljnije regulacije slučajeva raskida ugovora u nacionalnim zakonodavstvima. Iz toga proizlazi da je jasno da se recital 15 preambule Direktive odnosi na slučaj raskida ugovora kod kojeg vrijedi načelo da obje stranke vraćaju primljeno. Suprotno stavu Njemačke vlade, recital 15 se ne može tumačiti kao opće načelo koje omogućava državama članicama da u svakoj situaciji, uključujući zamjenu stvari, uzimaju u obzir uporabu stvari koja nije sukladna ugovoru od strane potrošača.

Vezano uz stav Njemačke vlade, koja je istaknula da zamjena stvari koja nije sukladna ugovoru bez isplate odgovarajuće naknade predstavlja stjecanje bez osnove na strani potrošača, Europski sud je upozorio da st. 1 čl. 3. Direktive propisuje odgovornost prodavatelja potrošaču za bilo koji nedostatak zbog kojeg stvar nije sukladna ugovoru, koji postoji u trenutku prijelaza rizika na kupca. Ako prodavatelj preda stvar koja nije sukladna ugovoru, on nije potpuno i uredno ispunio obvezu preuzetu ugovorom o prodaji te mora snositi posljedice neurednog ispunjenja. Primajući novu stvar, umjesto one koja nije sukladna ugovoru, na strani potrošača, koji je platio cijenu i time potpuno i uredno ispunio svoju ugovornu obvezu, nema stjecanja bez osnove. On jednostavno prima, sa zakašnjenjem, stvar koja je sukladna ugovoru, a koju je trebao i prvotno primiti.

Konačno Europski sud napominje da su prodavateljevi financijski interesi zaštićeni, s jedne strane, rokom od dvije godine određenim u st. 1. čl. 5. Direktive te, s druge strane, činjenicom da prema drugom podstavku st. 3. čl. 3. Direktive prodavatelj može odbiti zamijeniti stvar s nedostatkom kada bi to bilo neodgovarajuće jer bi nametnulo nerazumne troškove prodavatelju.

Pravorijek

Čl. 3. Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje potrošačkih roba i s njima povezanih jamstava za ispravnost prodane stvari (garancije) treba tumačiti na način da isključuje nacionalno zakonodavstvo prema kojem prodavatelj, koji je prodao stvar koja nije sukladna ugovoru, može tražiti naknadu od potrošača za uporabu stvari s nedostatkom do trenutka njene zamjene.

2. Presuda od 27. lipnja 2000., u spojenim predmetima C-240/98 do C-244/98, *Océano Grupo Editorial SA vs. Rocío Murciano Quintero (C-240/98) i Salvat Editores SA vs. José M. Sánchez Alcón Prades (C-241/98), José Luis Copano Badillo (C-242/98), Mohammed Berroane (C-243/98), Emilio Viñas Feliu (C-244/98)*

Direktiva 93/113/EEZ - Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima - Ugovorna odredba o prorogaciji nadležnosti - Ovlašt suda da po službenoj dužnosti ocijeni je li takva odredba nepoštena

Činjenično stanje

Pred Europskim sudom bile su pokrenute dvije skupine postupaka, i to (i) između društva *Océano Grupo Editorial SA* i gđe. *Murciane Quintero* te između (ii) društva *Salvat Editores SA* i gospodina *Sánchez Alcón Pradesa*, gospodina *Copano Badilla*, gospodina *Berroanea* i gospodina *Viñas Felia*. Postupci su se odnosili na zahtjeve za isplatu iznosa određenih ugovorima o kupoprodaji s obročnom otplatom cijene, sklopljenih između navedenih društava i tuženika.

Između 4. svibnja 1995. i 16. listopada 1996., svaki od tuženika u glavnom postupku sklopio je ugovor o kupoprodaji s obročnom otplatom cijene, koji se odnosio na kupnju enciklopedije. Tužitelji u glavnom postupku su prodavatelji navedenih enciklopedija.

Ugovori su sadržavali odredbu kojom je za sporove proizašle iz ugovora određena nadležnost suda u Barceloni. Niti jedan od tuženika, od kojih su svi bili stanovnici Španjolske, nije imao prebivalište u Barceloni, dok su tuženici imali svoje glavno mjesto poslovanja u Barceloni.

Kupci enciklopedija nisu podmirili obveze vezane uz obročna plaćanja do dogovorenog datuma, pa su prodavatelji, između 25. lipnja i 19. prosinca 1997., pokrenuli pred prvostupanjskim sudom u Barceloni (*Juzgado de Primera Instancia No 35 de Barcelona*) postupak tužbom u kojoj je bio sadržan prijedlog za izdavanje platnog naloga (*juicio de cognición*).

Tuženici nisu bili obaviješteni o pokretanju postupka, budući da sud nije bio siguran treba li se proglašiti nenadležnim. Naime, nacionalni sud je istaknuo da je u više navrata Vrhovni sud u Španjolskoj (*Tribunal Supremo*) odredio takve ugovorne odredbe o prorogaciji nadležnosti nepoštenima. No, nacionalni je sud napomenuo da su odluke nacionalnih sudova nedosljedne glede pitanja smiju li sudovi po službenoj dužnosti ocijeniti je li ugovorna odredba ništetna, prilikom odlučivanja o vlastitoj nadležnosti.

U tim je okolnostima prvostupanjski sud u Barceloni utvrdio da je potrebno tumačenje Direktive kako bi donio odluku u postupku koji se pred njim vodi. Odlučio je zastati s postupkom i obratiti se Europskom sudu sa sljedećim **prethodnim pitanjem**:

“Uključuje li područje zaštite potrošača određeno Direktivom Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima od 5. travnja 1993. mogućnost da nacionalni sud po službenoj dužnosti ocijeni je li neka ugovorna odredba nepoštena prilikom odlučivanja treba li o određenom tužbenom zahtjevu raspravljati pred redovnim sudovima?”

Iz obrazloženja presude

Europski sud je istaknuo da ako se o odredbi ugovora sklopljenog između potrošača i trgovca u smislu Direktive, poput one u glavnom postupku, nije pojedinačno pregovaralo, ona zadovoljava kriterij da je se ocijeni nepoštenom u smislu Direktive. Ovakva ugovorna odredba, kojoj je svrha uspostaviti mjesnu nadležnost suda za sve sporove koji proizlaze iz ugovora prema glavnom mjestu poslovanja trgovca, obvezuje potrošača da prihvati isključivu nadležnost tog suda koji je možda udaljen od njegovog prebivališta. U slučaju sporova koji se odnose na ograničen iznos novca (kao što su to postupci za izdavanje platnih naloga), troškovi pojavljivanja potrošača pred sudom mogu djelovati obeshrabrujuće i dovesti do njegovog odricanja od pravne zaštite. Takva odredba potpada pod kategoriju ugovornih odredbi kojom se isključuje, ograničava ili otežava pravo potrošača da prava iz ugovora ostvari pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, kako je to određeno točkom q prvog odjeljka Aneksa Direktive.

Usporedbe radi, Europski je sud spomenuo da takva ugovorna odredba omogućava trgovcu da se sa sporovima vezanim uz njegovu poslovnu djelatnost ili djelatnost

slobodnog zanimanja suočava u njegovom glavnom mjestu poslovanja, što bitno olakšava njegovo pojavljivanje pred sudom.

Iz navedenog treba zaključiti da se ugovorna odredba o prorogaciji nadležnosti, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je uključena u ugovor između potrošača i trgovca te koja određuje sud glavnog mjesta poslovanja trgovca isključivo mjesno nadležnim, treba smatrati nepoštenom u smislu čl. 3 Direktive, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, na štetu potrošača.

Podsjećajući na činjenicu da se Direktiva temelji na postavci da je potrošač slabija strana u odnosu na trgovca, s obzirom na njegovu mogućnost pregovaranja i razinu znanja, Europski sud je upozorio da potrošači često pristaju na sklapanje ugovora čije su odredbe unaprijed sastavljene. Zbog toga je čl. 6 Direktive nametnuo obvezu državama članicama da u nacionalna zakonodavstva unesu rješenje prema kojem nepoštena odredbe u potrošačkim ugovorima ne obvezuju potrošače. U protivnom ne bi bio postignut cilj Direktive, jer potrošači, uglavnom zbog nepoznavanja prava, ne bi zahtijevali pred sudom ocjenu neke odredbe kao nepoštena.

I prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, neravnoteža između trgovca i potrošača može biti ispravljena djelovanjem koje nije vezano isključivo uz stranke u postupku. Zato se odredbom čl. 7. Direktive zahtijeva od država članica da omoguće udrugama za zaštitu potrošača pokretanje postupaka koji će rezultirati zabranom korištenja nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima, čak i ako nisu bile korištene u konkretnom ugovoru.

U sustavu koji zahtijeva implementaciju udružnih tužbi kao preventivnog sredstva protiv nepoštenih odredaba, kako je to navela francuska vlada, sud pred kojim se vodi spor proizašao iz ugovora ne bi smio biti onemogućen ocijeniti odredbu kao nepoštenu samo zbog činjenice da nije postojala inicijativa potrošača za takvu ocjenu. Pravo suda ocijeniti odredbu nepoštenom po službenoj dužnosti treba shvatiti kao sredstvo kojim se izbjegava da potrošača obvezuju nepoštena odredbe, što je kao

cilj postavljeno čl. 6. Direktive, ali i kao sredstvo kojim se djeluje preventivno na pojavljivanje takvih odredaba, čemu teži čl. 7 Direktive.

Što se tiče situacija kada Direktiva nije implementirana, nacionalni sud, prilikom primjene nacionalnog prava koje je bilo na snazi prije Direktive ili je stupilo na snagu nakon nje, mora tumačiti pravo koje primjenjuje, koliko god je to moguće, u svjetlu izraza i svrhe Direktive, o čemu svjedoči brojna sudska praksa Europskog suda (vidi predmet C-106/89 *Marleasing vs. La Comercial Internacional de Alimentación* [1990] ECR I-4135, p. 8, C-334/92 *Wagner Miret vs. Fondo de Garantía Salarial* [1993] ECR I-6911, p. 20, i C-91/92 *Faccini Dori vs. Recreb* [1994] ECR I-3325, p. 26).

Europski sud je zaključio da nacionalni sud mora, kad primjenjuje odredbe nacionalnog prava koje su bile na snazi prije usvajanja Direktive te koje su stupile na snagu nakon nje, tumačiti ih, koliko god je to moguće, u svjetlu teksta i svrhe Direktive. U konkretnom slučaju to bi značilo da nacionalni sud treba dati prednost tumačenju koje omogućuje da se sud, čija nadležnost je prorogirana nepoštenom ugovornom odredbom, po službenoj dužnosti oglasi nenadležnim.

Pravorijek

1. Zaštita potrošača propisana Direktivom Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima uključuje mogućnost da nacionalni sud, prilikom odlučivanja jesu li nacionalni sudovi nadležni za raspravljanje određenog tužbenog zahtjeva, po službenoj dužnosti ocijeni odredbu ugovora koji razmatra nepoštenom.

2. Nacionalni sud mora, kad primjenjuje odredbe nacionalnog prava koje su bile na snazi prije usvajanja Direktive te koje su stupile na snagu poslije nje, tumačiti ih, koliko god je to moguće, u svjetlu teksta i svrhe Direktive. Obveza tumačenja u skladu s Direktivom zahtijeva da nacionalni sud da prednost tumačenju koje omogućuje da se sud, čija nadležnost je prorogirana nepoštenom ugovornom odredbom, po službenoj dužnosti oglasi nenadležnim.

Summary .....

ECJ JUDGMENTS CONCERNING THE RIGHT TO CONSUMER PROTECTION

The paper deals with two judgements of the European Court of Justice regarding Council Directive 93/13/EEC on unfair terms in consumer contracts and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees. The significance of the mentioned case-law derives not only from the importance of the Court's decisions for the questions submitted for a preliminary ruling but also from the fact that consumer protection as a field of law is gaining ever more importance in the Republic of Croatia, bearing in mind its forthcoming accession to the EU. It also must be pointed out that the Court's judgements bind the Croatian courts when applying the provisions on which the Court has given its interpretation.

Key words: Council Directive 93/13/EEC, Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council, ECJ judgments C-404/06 and C-240/98 to C-244/98.